

Pensum for videreutdanning i rus – og avhengighetsproblematikk, VID vitenskapelige høyskole

Campus Diakonhjemmet. VURUS15 (2017 –19)

Pensumlitteraturen utgjør 4000 sider. Av disse er rundt 3000 sider obligatorisk pensum, som danner grunnlag for første års hjemmeeksamen. De øvrige 1000 sidene er selvvalgt pensum, knyttet til fordypningsoppgaven andre studieår. Titler som er merket **[K]** finnes i en elektronisk kopisamling på deres hjemmeområde på It's learning. Kopisamlingen blir tilgjengelig medio august 2017. Enkelte artikler må downloades via bibliotekstjenesten.

Sentralt lovverk, stortingsmeldinger, offentlige utredninger, faglige retningslinjer og lignende inngår som hovedregel ikke som sidetall i pensum. En oversikt over offentlige publikasjoner finns i en egen oversikt på It's learning.

Aamodt, L. G. (2003). Sosialt arbeid og anerkjennelse. En problematisering av grunnlagstenkningen i sosialt arbeid. *Nordisk sosialt arbeid* (3), 154-160. Downloades:

[http://www.idunn.no/file/pdf/33196300/Sosialt arbeid og anerkjennelse En problematisering av gru.pdf](http://www.idunn.no/file/pdf/33196300/Sosialt_arbeid_og_ankjennelse_En_problematisering_av_gru.pdf)

Aasen, J. (2012). *Behandling og arbeidslivsveiledning av sammensatte rus og posttraumatiske lidelser*. Rapport utgitt av Aasen Helsetjeneste og Arbeids- og Velferdsdirektoratet Downloades:

https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Kontakt+NAV/Relatert+informasjon/_attachment/329424?download=true&ts=13b4142fb58

Agervold, M. (2008). 'People work': at arbejde med mennesker-belastninger og reaktioner. *Tidsskrift for Arbejdsliv*, 10(2), 61-77. Downloades: http://www.nyt-om-arbejdsliv.dk/images/pdf/2008/nr2/tfa2_2008_061-077.pdf

Ashton, M. (2004). The power of the welcoming reminder. Sider 1-16. Downloades:

http://findings.org.uk/docs/Ashton_M_36.pdf

Ask, T. (2014). Praktikerens ulike posisjoner. Mellom byråkrat og intellektuell. In A. M. Støkken (Ed.), *Innovasjon og utvikling i sosialt arbeid* (pp. 117-137). Oslo: Fagbokforlaget. **[k]**.

Askheim, O. P. (2009). Brukermedvirkning: kun for verdige trengende? Om brukermedvirkning på rusfeltet. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*, 1, 52-59. Må hentes via biblioteket

Bang, S. (2003). Rørt, rammet og rystet (pp. 21-92). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Barth, T., Børtveit, T., & Prescott, P. (2013). Kliententreret kommunikasjon - samtaleteknikken *Motiverende intervju : samtaler om endring* (pp. 43-59). Oslo: Gyldendal akademisk. **[k]**.

- Becker, U. (2016). Alkoholrelaterede somatiske skader. In U. Becker & J. S. Tolstrup (Eds.), *Alkohol- bruk, konsekvenser og behandling* (1. ed., pp. 119-123). Copenhagen: Munksgaard. [k].
- Bentsen, S. B. (2013). Etterlevelse av behandlingsprogrammer hos pasienter med kronisk sykdom. *Nordisk sygeplejeforskning*, 3, 206-215. Må hentes via biblioteket
- Berg, E. (2016). Likegyldighetens tvetydighet: Overdosedødsfall etter rusmiddelbehandling. *NORDIC STUDIES ON ALCOHOL AND DRUGS*, 33(2), 189-220. Downloades fra <https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/nsad.2016.33.issue-2/nsad-2016-0015/nsad-2016-0015.pdf>
- Berridge, V. (2012). The rise, fall, and revival of recovery in drug policy. *The Lancet*, 379(9810), 22-23. Downloades fra [http://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736\(12\)60011-7.pdf](http://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736(12)60011-7.pdf)
- Brinkmann, S. (2010). Patologiseringstenen: Diagnoser og patologier før og nu. In S. Brinkmann (Ed.), *Det diagnosticerede Liv: Sygdom uden grænser* (pp. 15-29). København: Klim. [k].
- Brumoen, H. (2010). Svake og sterke øyeblikk – Bygging av mestringsstillit. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 47(11), 1020-1025. Downloades: http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=127182&a=3
- Dahl, H. V. (2011). Kriminalitet og illegale rusmidler i et kønsperspektiv. In V. A. Frank & H. V. Dahl (Eds.), *Kriminalitet og illegale rusmidler* (pp. 83-119). Copenhagen: Aarhus universitetsforlag. [k].
- Dahl, H. V., & Pedersen, M. U. (2008). *Kvinder og køn: stofbrug og behandling* (sider 9-41) http://crf.au.dk/fileadmin/site_files/filer_rusmiddelforskning/dokumenter/rapporter/2008/Kvinder_og_k%C3%B8n.pdf
- Ege, P. (2003). Urinkontrol i behandlingen af opioidmisbrugere. *Ugeskr.Laeger*, 165(13), 1346-1348. Må hentes via biblioteket
- Eide, S. B. (2016). Brukermedvirkning? In R. Kroken & O. J. Madsen (Eds.), *Forvaltning av makt og moral i velferdsstaten* (pp. 26-40). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Ericsson, K. (2009). *Samfunnets stebarn*. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 1,3,4.
- Eriksson, B. G., & Hummelvoll, J. K. (2012). Relevans og evidens: Praksisnær og brukerrettet kunnskapsdannelse innen psykisk helsearbeid. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*, 9(1), 33-43. Må hentes via biblioteket
- Ervik, R., & Biong, S. (2012). Politikk og konsekvenser for praksis. In S. Biong & S. Ytrehus (Eds.), *Helsehjelp til personer med rusproblemer* (pp. 33-53). Oslo: Akribe.
- Ervik, R., Sælør, K. T., & Biong, S. (2012). Å gripe øyeblikket. Om hvordan miljøansatte ved et lavterskelhybelhus erfarer samarbeidet mellom seg og beboerne. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*, 302-313. Må hentes via biblioteket
- Fekjær, H. O. (2016). *Rus* (4. ed.). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Fjær, S. (2008). *Nordisk samfunnsvitenskapelig forskning om alkohol og narkotika. Utviklingstrekk og endringer i alliansen mellom kunnskapsproduksjon og politikk* Downloades <https://bora.uib.no/bitstream/handle/1956/4286/Notat%208-2008%20Fjaer.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- Fossestøl, B. (2013). Evidens og praktisk kunnskap. *Fontene forskning*, 2(13), 55-66. Downloades: https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/99049/SKMBT_C65214010809240.pdf
- Fossestøl, B. (2016). Moralsk ansvar - den profesjonelles private dilemma? In R. Kroken & O. J. Madsen (Eds.), *Forvaltning av makt og moral i velferdsstaten* (pp. 42-61). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Freng, E., & Lund, S. (2015). *Vi lever i rus. Behandling, migrasjon og asyl*. Downloades: <https://www.korusoslo.no/wp-content/uploads/Vi-lever-i-rus-rapport.pdf>
- Hagen, M. B. (2016). Den ensomme og lange veien ut av "berget det blå" - hensiktsmessige holdninger og handlinger i miljøterapeutiske intervensjoner. In M. B. Hagen, A. B. d. Silva, & M. I. Thelle (Eds.), *Traumebevisst omsorg i psykisk helsearbeid: fra et tilknytningsteoretisk perspektiv* (pp. 137-147). Oslo: Universitetsforl.
- Hagen, M. B. (2016). Traumebevisst miljøterapi. In M. B. Hagen, A. B. d. Silva, & M. I. Thelle (Eds.), *Traumebevisst omsorg i psykisk helsearbeid: fra et tilknytningsteoretisk perspektiv* (pp. 27-44). Oslo: Universitetsforl.
- Hagen, M. B., & Silva, A. B. d. (2016). Miljøterapeuters reaksjoner i møte med traumatiserte pasienter. In M. B. Hagen, A. B. d. Silva, & M. I. Thelle (Eds.), *Traumebevisst omsorg i psykisk helsearbeid: fra et tilknytningsteoretisk perspektiv* (pp. 184-194). Oslo: Universitetsforl.
- Hagen, M. B., & Thelle, M. I. (2016). Konsekvenser av tidlige alvorlige relasjonstraumer på lang sikt – desorganisert tilknytning og dissosiative lidelser. In M. B. Hagen, A. B. d. Silva, & M. I. Thelle (Eds.), *Traumebevisst omsorg i psykisk helsearbeid: fra et tilknytningsteoretisk perspektiv* (pp. 88-100). Oslo: Universitetsforl.
- Hamran, O. (2005). Det egentlige drikkeonde - måtehold i etterforbudstiden. *Tidsskrift for den norske legeforening*, 125, 3482-3485. Downloades: <http://tidsskriftet.no/2005/12/medisinsk-historie/det-egentlige-drikkeonde-matehold-i-etterforbudstiden>
- Hamran, O. (2012). -"Noen linjer innenfor kurbehandlingen av alkoholister i Norge", i Rom for helse.Hovedtrekk i spesialisthelsetjenestens bygningshistorie. In E. Hammer & M. Oftedal (Eds.), *Rom for helse: hovedtrekk i spesialisthelsetjenestens bygningshistorie : landsverneplan for helsesektoren* (pp. 209-218). Oslo: Helse og omsorgsdepartementet. Downloades: http://lvph.no/dokumenter/RFH-artikler/Noen_linjer_innenfor_kurbehandlingen_av_alkoholister_i_Norge.pdf
- Hansen, F. (2008). Feige hjelpere og glemte barn - rus og familieliv. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 45(10), 1266-1267. Downloades http://www.psykologtidsskriftet.no/?seks_id=60531&a=2
- Hauge, R. (1997). Stempling og stigmatisering. In L. Finstad & C. Høigård (Eds.), *Kriminologi* (pp. 374-381). Oslo: Pax Forlag. [k].
- Hauge, R. (2009). Debating decriminalization of drug use in Norway. *NORDIC STUDIES ON ALCOHOL AND DRUGS*, 26(4), 427-431. Downloades <http://www.nordicwelfare.org/PageFiles/4758/RagnarHauge.pdf>
- Helsedirektoratet. (2012). Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig rus - og psykisk lidelse – ROP- lidelser. Downloades <https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/188/Nasjonal-faglig-retningslinje-personer-med-rop-lidelser-IS-1948.pdf>
- Henriksen, B. L. (1993). Om elendighetsetik i sosialt arbeid. *Nordisk sosialt arbeid*, 13(3), 3-11. Må hentes via biblioteket
- Hummelvoll, J. K. (2012). Recovery og bedringsorientert omsorg. In J. K. Hummelvoll (Ed.), *Helt - ikke stykkevis og delt: psykiatrisk sykepleie og psykisk helse* (7. ed., pp. 55-82). Oslo: Gyldendal Akademisk. [k].

- Husen, M. (1996). Det fælles tredje-om fællesskab og værdier i det pædagogiske arbejde red. In B. Pécseli (Ed.), *Kultur & pædagogik*, Hans Reitzels Forlag. Copenhagen: Hans Reitzels Forlag. Downloades <http://michaelhusen.dk/det-faelles-tredje/>
- Hutchinson, G. S., Sandvin, J. T., Bruaset, U. R., Klette, A., & Sommerseth, T. (2012). Forutsetninger for å utvikle gode hjelperelasjoner i sosialtjenesten. *Fontene forskning*, 2, 33-45. Downloades <https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/296914/Hutchinson.pdf?sequence=3>
- Kesmodel, U. S. (2016). Gravide. In U. Becker & J. S. Tolstrup (Eds.), *Alkohol- bruk, konsekvenser og behandling* (1. ed., pp. 363-375). Copenhagen: Munksgaard. [k].
- Kirkengen, A. L. (2013). Når diagnoser gjør blind. *Tidsskr Nor Legeforen*, 14(133), 1466 - 1468. Downloades: <http://tidsskriftet.no/2013/08/kronikk/nar-diagnoser-gjor-blind>
- Kokkinn, J. (2009). Sosialt arbeid. In G. S. Hutchinson (Ed.), *Barnevernpedagog, sosionom, vernepleier: utvalgte temaer* (pp. 69-86). Oslo: Universitetsforl. [k].
- Kolltveit, S., & Lange-Nielsen, I. (2013). Behandlingselementer i ruskollektiver for ungdom. *Tidsskrift for norsk Psykologi*, 2013(9), 919-925. Downloades: http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=332349&a=3
- Kroken, R. (2016). Vilkår for maktkritikk. In R. Kroken & O. J. Madsen (Eds.), *Forvaltning av makt og moral i velferdsstaten* (pp. 64-82). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Kroken, R., & Madsen, O. J. (2016). Fra sosialt arbeid til sosialt entreprenørskap - en moralsk forvandling? In R. Kroken & O. J. Madsen (Eds.), *Forvaltning av makt og moral i velferdsstaten* (pp. 152--166). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Landheim, A. S. (2016). Rusmiddelmissbruk - forekomst, forløp og faktorer for recovery. Hva viser forskningen? In A. S. Landheim, F. L. Wiig, M. Brendbekken, M. Brodahl, & S. Biong (Eds.), *Et bedre liv : historier, erfaringer og forskning om recovery ved rusmiddelmissbruk og psykiske helseproblemer* (pp. 30-44). Oslo: Gyldendal akademisk. [k].
- Lingås, L. G. (2011). *Over andres dørstokk : yrkesetikk i arbeid hjemme hos klienter og pasienter* (4. utg. ed.). Oslo: Kommuneforl.
- Ludvigsen, K., & Brünes, N. (2013). Forbedret innsats for indlagte pasienter med stoffbruk. *Stof*, 21. Downloades: <http://www.stofbladet.dk/6storage/586/48/stof21.25-32.pdf>
- Lundeberg, I. R., Mjåland, K., & Søvig, K. (2014). *Tvang i rusfeltet. Regelverk, praksis og erfaringer med tvang*. Oslo: Gyldendal Juridisk.
- Løkke, P. A. (2011). Ungdommens følelser og møtet med den instrumentelle fornuften. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 48, 242-250.
- McKeganey, N. (2010). What's wrong with harm reduction? *Controversies in Drugs Policy and Practice* (pp. 16-45): Palgrave Macmillan. [k].
- Miller, W. R., & Rollnick, S. (2004). Ethiske overvejelser. In W. R. Miller & S. Rollnick (Eds.), *Motivationssamtalen* (1. ed., pp. 209-227). Copenhagen: Hans Reitzels Forlag. (Reprinted from: [k].
- Molven, O. (2017). Rettigheter og plikter som pårørende i kommunale helsetjenester. In S. Tønnessen & B. L. Kassah (Eds.), *Pårørende i kommunale helse- og omsorgstjenester : forpliktelse og ansvar i et utydelig landskap* (pp. 28- 50). Oslo: Gyldendal akademisk. [k]

- Myhra, A. B. (2012). *Fra bruker til samarbeidspartner: Realisering av brukermedvirkning*. Oslo: Fagbokforlaget.
- Mørland, J., & Waal, H. (2016). De enkelte rusmidlene *Rus og avhengighet* (pp. 108-267). Oslo: Universitetsforlaget.
- Nielsen, A. S. (2016). Familierelateret behandling. In U. Becker & J. S. Tolstrup (Eds.), *Alkohol- bruk, konsekvenser og behandling* (1. ed., pp. 293-300). Copenhagen: Munksgaard. [k].
- Nielsen, A. S. (2016). Forskillige syn på alkoholafhængighed. In U. Becker & J. S. Tolstrup (Eds.), *Alkohol- bruk, konsekvenser og behandling* (1. ed., pp. 79-87). Copenhagen: Munksgaard. [k].
- Norvoll, R. (2013). Samfunnsfagenes bidrag til kunnskap om psykisk helse og psykiske helsetjenester. In R. Norvoll (Ed.), *Samfunn og psykisk helse: samfunnsvitenskapelige perspektiver* (pp. 13-34). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Norvoll, R. (2013). Samfunnsvitenskapelige perspektiver på psykisk helse - en utdypning. In R. Norvoll (Ed.), *Samfunn og psykisk helse : samfunnsvitenskapelige perspektiver* (pp. 34-73). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Papendorf, K. (2004). Narkotikapolitikk og tanken om skadereduksjon. *Materialisten*, 2(3), 91-108. Downloades: <https://www.jus.uio.no/ikrs/tjenester/kunnskap/kriminalpolitikk/meninger/2006/skadereduksjon.html>
- Pedersen, W. (2015). *Bittersøtt: nye perspektiver på rus og rusmidler* (3. ed.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Ramfjord, J. (2010). Positiv maskulinitet: Et ressursfokus i møte med menn. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 47, 611-614. Downloades: http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=117482&a=2
- Ranglund, O. J., Ellingsen, P., & Aasbrenn, K. (2014). Førstelinjens hemmeligheter. *Stat & Styring*, 2, 41-43.
- Ravndal, E., & Amundsen, E. J. (2010). Mortality among drug users after discharge from inpatient treatment: an 8-year prospective study. *Drug and Alcohol Dependence*, 108(1), 65-69. Hentes via biblioteket
- Recke, L. (2010). Bruce K. Alexander. *Stof*, 15, 86-88. Downloades: <http://www.stofbladet.dk/6storage/586/42/stof15.rev.86-88.pdf>
- Recke, L. (2015). Recoverybegrebet mellem mental sundhed og rus. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*, 12(2), 161-169. Hentes via biblioteket
- Recke, L. (2015). Videnskab eller ønsketænkning. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 52(1), 32-37. Downloades: http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=434937&a=3
- Reinarman, C. (2005). Addiction as accomplishment: The discursive construction of disease. *Addiction Research & Theory*, 13(4), 307-320 Downloades fra <https://sociology.ucsc.edu/faculty/emeriti-publications/reinarman-addiction-accomplishment.pdf>
- Richardsen, A. M., & Martinussen, M. (2008). Hva skal til for å øke arbeidsglede og motivasjon. En undersøkelse av jobbengasjement i helse- og omsorgsykker. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 45(3), 249-257. Downloades: http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=39269&a=3
- Rimehaug, T., Børstad, J. M., Helmersberg, I., & Wold, J. E. (2006). De «usynlige» barna. *Tidsskr Nor Lægefor*, 2006(126), 1493-1494. Downloades <http://tidsskriftet.no/2006/05/kronikk/de-usynlige-barna>
- Roness, A., & Matthiesen, S. B. (2002). Om å ta vare på seg selv. In A. Roness & S. B. Matthiesen (Eds.), *Utbrent: krevende jobber-gode liv* (pp. 210-132). Oslo: Fagbokforlaget. [k].

- Schjønby, H. P. (2014). Fra opiumsetere til morfinister - to historier fra 1800-tallet. *Tidsskrift for den Norske Laegeforening*, 134(9), 1874-1875. Downloades: <http://tidsskriftet.no/2014/10/legelivet/fra-opiumsetere-til-morfinister-historier-fra-1800-tallet>
- Selseng, L. B. (2017). Formula stories of the "substance-using client": addicted, unreliable, deteriorating, and stigmatized.(Norway). *Contemporary Drug Problems*, 44(2), 87-104. Hentes via biblioteket
- Skatvedt, A. (2013). Småprat som terapeutisk verktøy. In R. Norvoll (Ed.), *Samfunn og psykisk helse : Samfunnsvitenskapelige perspektiver* (pp. 98-116). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Skau, G. M. (2015). Å bli klient *Mellom makt og hjelp: om det flertydige forholdet mellom klient og hjelper* (4. ed., pp. 45-60): Universitetsforlaget. [k]
- Skårderud, F., Haugsgjerd, S., & Stänicke, E. (2010). Lidelsesformer. In F. Skårderud, S. Haugsgjerd, & E. Stänicke (Eds.), *Psykiatriboken: Sinn, kropp, samfunn* (pp. 267-487). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Stamsø, M. A. (2017). New Public Management - reformer i offentlig sektor. In M. A. Stamsø (Ed.), *Velferdsstaten i endring : om norsk helse- og sosialpolitikk* (3. utg. ed., pp. 64-85). Oslo: Gyldendal akademisk. [k]
- Sundfær, A. (2005). Bill. merk" Hemmelig. "Hemmligholdelse som strategi. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*, 12(2), 162-174. Hentes via biblioteket
- Sælør, K. T., & Bjerknes, S. O. (2012). Helsepersonell i tverrfaglig spesialisert rusbehandling- ansvar,roller og funksjoner. In S. Biong & S. Ytrehus (Eds.), *Helsehjelp til personer med rusproblemer* (pp. 143-161). Oslo: Akribe.
- Toneatto, T. (2013). Natural Recovery. In P. M. Miller (Ed.), *Principles of Addiction: Comprehensive Addictive Behaviors and Disorders* (pp. 133 -139): Elsevier Science. [k]
- Werch, C. E., & Owen, D. M. (2002). Iatrogenic effects of alcohol and drug prevention programs. *J Stud.Alcohol*, 63(5), 581-590. Hentes via biblioteket
- Woldstad, I. (2017). Aldring og skadelige rusmiddelvaner–muligheter og utfordringer. *NORDIC STUDIES ON ALCOHOL AND DRUGS*, 34(1), 97-102. Downloades: <http://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1455072516682644>
- Ytrehus, S. (2012). Kommunalt rusarbeid. In S. Biong & S. Ytrehus (Eds.), *Helsehjelp til personer med rusproblemer* (pp. 240-269): Akribe.
- Ytrehus, S., & Ervik, R. (2014). Rusproblemer blandt eldre. *Geriatrisk sykepleie*, 2014(1), 8-14. Downloades: <https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/220848/Rusproblemereldre2945.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Zierau, F. (2016). Alkoholproblemer - definition. In U. Becker & J. S. Tolstrup (Eds.), *Alkohol- bruk, konsekvenser og behandling* (1. ed., pp. 67-69). Copenhagen: Munksgaard. [k]
- Øye, C., & Norvoll, R. (2013). Psykisk helsearbeid i et makt- og kontrollperspektiv. In R. Norvoll (Ed.), *Samfunn og psykisk helse : samfunnsvitenskapelige perspektiver* (pp. 73-97). Oslo: Gyldendal akademisk.